

Universitätsbibliothek Wuppertal

The correspondence of M. Tullius Cicero

arranged according to its chronological order

Cicero, Marcus Tullius

Dublin, 1906

Adnotatio critica

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1960](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1960)

ADNOTATIO CRITICA.

1.
pr
Bosi
te ob
inobs
pot
tim
2.
M¹;
3.
4.
tibi
conl.
a)
grat
2Δ.
m)
cum
hone
Faern
cretis C
5. se
infin
Comm.
dies
fort. ex
6. co
more co
popul
more; a
meo n
omnes
7. fre
ad om
Reid.
adiun
respon
demoli

2. nun
doloris
magnitud

ADNOTATIO CRITICA.

Ep. 90 (Att. iv. 1).

1. nec etiam] *me etiam* Hofmann.
pro praeterita mea in te observantia]
Bosius; propter (vel propterea) meam in
te observantiam codd; propter meam in te
inobservantiam Madvig.
potius] Stephanus; totius codd.
timoris] Pius; rumoris M; moris Z (?).
2. si umquam] Meutznier; tum quam
M¹; nunquam M²s ON Bardt.
3. optaramus] Man.; optamus M.
4. scribam] ENO¹; inscribam O²PMs;
tibi scribam coni. Wes.; ipse scribam
coni. Lehmann.
a] NOP; om. Ms.
gratulatione celebrata est] C; om.
ΣΔ.
III] Schmidt; vi codd.
cum Brundisi essem] ZI NOPI; om. Δ.
honestissimis] codd.; honestissime
Faernus, fort. recte; honestissimis de-
cretis Or. Vide Comm.
5. se inimicos esse] del. Corradus.
infimo] Lehmann; infima codd. Vide
Comm.
dies Nonarum] suspectum. Vide Comm.
fort. ex Non. ortum.
6. continuo cum more] Btr.; continuo
more codd.; cum contio more Man.
populus] add. Ascensius Crat., sed ante
more; ante plausum Boot.
meo nomine] in meo nomine Zumpt.
omnes] quam omnes Wes. ex cod. Ursini.
7. frequens et] frequens: et Btr.
ad omnia] EOP; omnia NMs; omnino
Reid.
adiungit] Crat.; adiunxit M.
responderunt] F; responderant codd.
demolientur] Vide Comm.

Ep. 91 (Att. iv. 2).

2. nunquam] I; unquam codd.
doloris magnitudo] I Rav.; dolor et
magnitudo NHO²MS; doloris et magni-

tudo O¹; doloris et rei magnitudo
Gulielmus; doloris et magnitudo odii
Lehmann coll. Deiot. 30.

deberi] Vict.; debere codd.

3. POPVLI IVSSV] I; populus (vel
populus) codd.

EAM] Δ; IAM Σ.

AREAE MIHI] arae emi M; arae emi s;
areatim P; arae N; arae O². In N et O²
mi est omissum; AREAE M.T. Ursinus,
ingeniosissime; sed vide Comm.

dubitabat] Corradus; dubitat codd.

nuntiat iam] Rom.; nuntiant iam codd.;
nuntiante FA; nuntiat tamen Reid; nun-
tiant inani (Bosius) vel hianti (Palmer)
vel miranti (Müller).

vi] Corradus; ut codd.

infirmi] infirmi I, fort. recte.

statueram] codd. Interpunctum ut
Lehmann; statuerem Meutznier.

4. qui erat] om. Σ.

legis] MsO²N; legisse O¹P; legis esse
Seyffert, bene.

de lege statutueros cum senatu. Itaque
suo quisque] C; de lege. statuos (vel -es)
quisque (vel quisquam) codd.

horum] senatorum Koch.

intercessit. De] add. Vict.

locari] Ascensius; locare codd.

tandem] Corradus; tamen codd.

tibi] M¹NP v.c.; sibi M²O²s; sibi
Madvig; eis (ex $\frac{1}{2}$) Reid; id L (marg.);
id ei Or. Vide Comm.

5. porticum] πόρην Gronovius. Vide
Comm.

Formianum] -anam Seyffert.

num hoc quidem etiam profuisset:]
Tyrrell; nam . . . profuisset codd; nam
hoc quid etiam profuisset? Seyffert.

6. a] om. Madvig. Vide Comm.

ut, si] Hofmann; aut si codd.

possem] I; possent codd.

sumpsissem] A¹C; sumpsisse codd.

prope omnium] pro p. R. omnium Or.;
p. R. communium Sternkopf; prope . . .
lucorum secl. Ern.

lucorum] Bosius; *locorum* codd.
utilitatis meae] H Sternkopf; *utili-*
tates meae codd. praeter H; secl. Btr.
7. reficitur] Man.; *reficiatur* codd.
vulg.
facile] M¹; *non facile* M² et ceteri
codd.; ante *suburbano* add. *etsi* Kayser.
praesentes] *nos praesentes* Madvig;
praesens Gronovius; *praesensque* Mal.;
fort. *tui praesentes*. Vide Comm.
Te] add. Man.

EP. 92 (ATT. IV. 3).

1. te] Rom. I; om. M.
mea] Z; *ea* codd.; om. Btr.
me scribantur] *me scribuntur* Wes.
nuntiantur] I; *nuntiantur* codd.
verum ut] Man.; *sed ut verum* M¹;
sed ut M².
2. nulli] Lamb.; *ulli* codd.
demens] Pius; *vehemens* M.
vero] S; om. A.
nolebat] *tollebat* Man., fort. recte;
volebat Madv.; *valebat* Gurlitt.
poterat] *id poterat* M.
3. curare] Cobet; *curari* M.
trudi] I; *videri* M¹; *reservari* M².
eam quae est in Cermallo] Turnebus;
meamque ceramio M.
se in interiora] Or.; *ex interiora* M;
se in interiora partem Müller.
et virtute] vett.; om. et M; *vir ituae*
Faernus; *nutante* Pantagathus; *vitae*
tuae A.
tuae] add. Graevius, ducibus A et
Faerno.
Milo] add. Wes.
anteferret] Olim coniecimus *anteferret*,
nisi anteferret; sed vide Comm.
proscripsit] *proscripsit Sestius* Man.
4. campo] cod. Ursini; *campum* M.
ante mediam noctem] CM²; om.
ante M¹; *media nocte* vulg.
lucos] *duos lucos* Wes. coll. De Div.
ii. 40, vide Comm; *vicos* Iordan.
5. pauci] F; *paucis* M Vict.
pannosus] *pannosus* Vict.
linea lanterna] Bosius; *sine alan-*
terna M.
si se in turba ei iam] Klotz; *si se uti*
turbae iam NCZb; *si sentitur veiam* M;
si se in turba ei obviam Btr.
usus] Klotz; *usus* codd.
6. quam] add. vulg.
ne] et ne Wes.
respondimus] Klotz; *-emus* M.

EP. 93 (Q. FR. II. 1).

1. putabamus] *putaramus* Wes.
duo consules designati] post *Glabrio*
Schützius secuti transposuimus; haec
verba ante *P. Servilius* stant in M.
praetores . . . fuimus] *pretor . . .*
fuimus M; *praetorii sane frequentes*.
Fuimus Holzapfel, Sternkopf (Hermes,
xxxix., 1904, p. 386), fortasse recte, pro-
cul dubio ingeniose, 'Die praetores' inquit
Sternkopf 'als amtirende Magistrate
können in keiner Weise mit den Consul-
laren und mit den Senatoren überhaupt
in einem Athem genannt werden; die
Beamtenqualität suspendirt das senato-
rische Recht (Lange R. A. ii³ 369 f.).
Ueberliefert ist auch nicht praetores,
sondern pretor: es ist zu praetorii zu
ergänzen und mit den beiden folgenden
Worten zu verbinden: praetorii sane
frequentes (sc. fuerunt).'
intelligere. Dixit Milo. Coepit] Momm-
sen; *intelligere dixit; illico coepit* Or.;
intelligere dixit; in illo coepit Man.;
intelligere. Dixit; coepit Sternkopf.
dimittere. Tum] fort. *dimittere, cum*.
2. per praetorem urbanum] *praetor*
urbanus Man.; *per se praetor urbanus*
Sternkopf; sed vide Comm.
C.] add. Btr.
adsensit] M; *adsentit* Diomedes (ed.
Keil i. 381, 26).
3. urbaneque] *inurbaneque* Rom., vix
recte.

EP. 94 (FAM. VII. 26).

1. quom omnis] *quam omnis* M; *cum*
omnis GR.
in quo] Ern.; *quod* codd.; *quo* Man.
Totum locum hoc modo ingeniose distinxit
Sternkopf, *Ego autem cum omnes morbos*
reformido tum (quod Epicurum . . . tur-
pioris intemperantiae) sane δυσεντερίαν
pertinueram.
στραγγουρικὰ] Or.; γγουρικὰ M;
ΣΠΟΤΙΚΑ G; *δυσουρικὰ* vulg.
2. helvellas] M; *vel viles* GR.
hodie] M; *eo die* GR.
murenis] M; *mureis* G; *nullis* R.

EP. 95 (FAM. I. 1).

1. quod] G; *qui* MR; *quoniam* Crat.;
quia Vict.
2. et iam] M; *etiam* GR.
tibi] *regi* vir doctus apud Corradum;
tibicini (i.e. ἀλλήτῃ) vir doctus apud
Orellium (Ed. 1). Vide Comm. et Corri-
genda.

ratum] fort. *gratum* vel *non ingratum*.
 1s] *Is tamen* Reid. Vide Comm.
 3. *reducas*] Vict.; *deducas* codd.
privati sint] Ern.; *privati sunt* codd.
Quae res . . . Volcacio] del. Gurlitt;
nam . . . Volcacio del. Krauss.
animadvertetur] Lamb.; *adverte-*
batur codd.
adsentiri] Crat.; *adsentire* codd.
 4. *quod tibi*] M; *quo tibi* GR., fort.
 recte; simili enim modo respondent *eo . . .*
quo in Att. iii. 15, 4 (73); quo plus tibi
 Streicher.
praesentes tui] M; *praesentisve* GR.

Ep. 96 (FAM. I. 2).

1. *tribuni pl.] tyrannii publico lentulo* M;
similia in GR; eademque infra, § 2.
permovere] Lamb.; *removere* codd.
cum dicendo] *cum in dicendo* Madvig.
perspexeram] *perfeceram* K lotz, inutiliter.
cui quidem] Lamb.; *cuique* codd.
 2. *quam consules*] *quam consulares*
 Krauss.
id quod est] Wes.; *id est quod* M;
idemque est G; *idque est* R.
quamquam] *quam qui* Holzapfel.
Volcacio] ante hoc verbum M¹ habu-
 erat vi in fine paginae sed delevit.
non] add. Wes.; eadem ratione fort.
neque id ipsum consulibus invitis.
cupierunt] MR; *cupiebant* G, fort.
 recte; *cupierant* Madvig. Totum locum
 hoc modo ingeniose constituit Sternkopf
 qui et hic et alias optime de Ciceronis
 Epistulis meritis est *Perspiciebant enim*
in Hortensi sententiam multis partibus
plures ituros, quamquam aperte <ut>
Volcacio adsentirentur multi rogabantur,
atque id ipsum consulibus invitis, nam
ei Bibuli sententiam valere cupierunt.
Dolemus quod hanc luculentam loci
tractationem ante plagulas Commentarii
excusas nescimus. Vide Introd., p. xl.
 3. *Hac*] Crat.; *haec* codd.
dimissus est] Wes.; *dimissus et* codd.
 4. *posset*] M; *possit* GR.
agantur] R; *agatur* MG, fort. recte:
 cf. Lehmann 'Quaest.', p. 54.
omnia] *omni* Vict.; *omni* Koch.

Ep. 97 (FAM. I. 3).

1. *gratiosissimus*] Lamb.; *gratissimus*
 codd.
 2. *libertos*] R; *liberos* MG.
 T. *Ampius*] *tampius* M; *tam pius* R;
iam Pompeius G.

Ep. 98 (FAM. I. 4).

1. *cum in*] Male in textu litteris in-
 clinatis *cum* excudimus; nam verbum in
 codicibus invenitur.
cum sententia] N Lamb.; om. *cum*
 codd.
non magna] *in magna* Ern.
id quod] M; *ob id quod* GR.
 2. *Alexandriam*] codd.; *-eam* vett.:
 cf. 114, 4.
tribunorum] nos; *tyranno* G; om. MR.
 Vide Comm.
mi provisum] Müller; *improvisum*
 codd.
possent] MG; *possint* R.
 3. *vi excepta*] vett.; *ut excepta* codd.

Ep. 99 (FAM. I. 5 a).

2. *eiusmodi*] vett.: *eius* codd.
resistimus] MG; *restitimus* R; *resis-*
temus Crat.
 3. *causaeque regia*] del. Man.
neque Selicio] *nec Q. Selicio* Btr.;
neque nomen proprium selicio R in qua
 lectione notandum est exemplum glosse-
 matis in textum ingressi. Vide ad Fam.
 iii. 11, 2 (265).
rem] (et postea *delata* pro *delatum*)
 Martyni-Laguna; *regem* codd. Vide
 Comm.
ad eum] *ad eum negotium* Wes., bene.
 4. *positam*] corr. ex *possitame* M¹; *se*
positam GR; fort. *esse positam*.
 Q.] *q* (ex *que*) M; *que* G; *quae* R.

Ep. 100 (Q. FR. II. 2).

1. *qua*] *quamquam* Gulielmus.
vellem] Crat.; *velim* M.
Lentuli] *de Lentuli* Man.
consularia] Btr.; *consulibus* M; *con-*
sulum Vict.
habenti] *habentibus* M.
Ego] Or.; *sed ego* M (*sed* ex ditto-
 graphia ultimae syllabae in *recogitasse*).
fortassis] forma dubia apud Cic.;
fortasse I.
omittam] vulg.; *amittam* M.
 2. *in*] add. Wes.
 3. *videbatur—in . . . fecimus,—sed*
. . . est] Ita interpunximus; *videbatur*.
In . . . fecimus, sed . . . extracta <res>
est Wes. Vide Comm.
 4. *ita expedit*] *ista* (sic M²) *expediti*
 F Wes., fort. recte; *ista expedita* coni.
 Or.
conscendas] Crat.; *commendas* M.

EP. 101 (ATT. IV. 4 a).

utique] *utique fac* Btr.; *velim utique*
Wes. Vide Comm.
sis] *eris* Striller.

EP. 102 (Q. FR. II. 3).

1. Kal. Febr.] Sternkopf; a *Kal. Febr.*
codd. vulg.; sed vide Comm.
Prodicta] Drakenborch; *producta* M.
viii] Man.; vii M. Vide Comm.
Lentulo] Man.; *lentuli* M.
2. viii] Man.; vii M.
peregerat] *perfregerat* Gulielmus, Mad-
vig, Sternkopf; *semper egerat* Man.; *semper*
Lamb.; *peregit* Kayser; *perseverasset*
Gurlitt.

posterum] *posterum diem* Wes., inuti-
liter.

3. vii] Man.; vi M.
viii] Man.; vi M.
ei vehementer] M²; *evidenter* M¹;
ei fidenter Kayser.

4. contionario illo populo] a *contionario*
illo (sc. P. Clodio), *populo* Boot; sed
vide Comm.

ea] M Tyrrell; *eo* vulg. Vide Comm.
ipsius] *ipsius Milonis* Sternkopf.
Sed] *Et* Mal.

5. de] add. vett.
ambitu] *ambitus* Btr.; sed vide Comm.
P.] Wes.; M. M. Vide Comm.
ad adlegatos] M. De hoc loco in
Comm. fusius disputavimus.

ista ei] *instare* Madvig; *Bestiam*
Wes.; *Stadium* Gurlitt; *itaque rei facti*
sunt vel simile con. Or.

7. ut] add. vett.
lacum] Boot; *lucum* M vulg. Vide
Comm.

Liciniana] Man.; *luciniana* M; *Luc-*
ceiana Or.

Ulbiensem] Mommsen ad C. I. L. x.,
p. 829, Sternkopf: cp. 117, 1; *iubien-*
sem M; *uibiensem* Rom.; *iubentem* I;
Olbiensem vulg.

EP. 103 (FAM. I. 5 b).

1. aguntur . . . acta sunt] Kleyn;
agantur . . . acta sint codd.

cognosse] MR; *cognovisse* G; *cognos-*
cere vett.

inimicorum] Weinhold coll. 102, 3;
nimum codd; *omnium* Man.

detrahit] MR; *detraherit* G.
2. praetermittimus] *praetermittemus*
Ern.

resistemus] MG; *resistimus* R.

EP. 104 (FAM. I. 6).

1. in tuis] *ex tuis* Lamb.; om. Wes.
capio] M; *cupio* GR.
2. mea] *mea salus* Aldus coll. 99, 1.
adflata est] Vict.; *adflata sit* codd.;
adflatast Mendelssohn.
unguiculis] MR; *ungulis* G.
es] vett.; *est* codd.

EP. 105 (Q. FR. II. 4).

1. Vatinius] secl. Btr.
2. filius] secl. Man.
ceteroquin] Wes.; *cetero* M; *ceterum*
Crat.

Latiar erat] *erat Latiar erat exiturus*
M; depravatio exorta est ex praepostera
paginarum dispositione; *exiturus* videtur
pertinere ad 106, 2. Secuti sumus desig-
nationem Mommsenianam huius libri epis-
tularum. Vide Comm. Sternkopf putat
exiturus ad Crassipidem referendum, cuius
ab Urbe profectio sponsalia distulit.

3. Etiam nunc] Haec verba, quae in
M ante *non exirent* inveniuntur, a nobis
transposita sunt.

Sed et] secl. et Wes.
5. Sic] Crat.; *id* M; *ita* Wes.
unus est] M (i.e. optimus est); *unus*
est optimus Bücheler coll. 93, 3.

In eam] *In del.* Boot.
6. imprudentia] vett.; *prudentia* M.
Clodio] Man.; *coelio* M.
deterrimo] Bentivolius; *deterime* M;
terrimento Schütz.

ferunt] vett.; *fuere* I.
Servius] Or.: vide Comm; *Sevius* M.
comitia] *se comitia* Lamb.
cum populo] I vulg.; a *populo* M;
ad populum Wes.

7. atque] *atque* Btr.
Ostiam] Sternkopf; *ostia* M; *Olbia*
Man. Vide Comm.

EP. 106 (Q. FR. II. 5).

1. Non] add. vett.
2. iacentem] vett.; *iacentis* M.
Exiturus] cf. adn. ad 105, 2.
vii] Wes.; vi M.
3. Fidem] Vict.; *Idem* M.
Luci eum] Mommsen; *Luccium* M.
Labrone] *Salebrone* Wesseling; fort.
Telamone. Vide Comm.
simul et] M¹, cf. Reid Acad. ii. 51:
simul ut M² alique codices; *simul ac* I
vulg.

4. vi] Wes.; y M.

conscripti, eramque] Btr; conscrip-
seramque M¹; dictaveram scripseramque
M²; conscripti. Eram[que] Wes.
Anagnino] agnino M.
producta] Vict.; prodita M.

EP. 107 (ATT. IV. 4b).

in] om. M².
bibliotheca] M¹; bibliothecam Ns;
om. Σ [praeter N] et AF.
Et] Σ; etiam Δ.
velim] Rom. I; vellem M.
συντάβας] nos; sillabos M; syllabos
Rom. I; συλλαβους Graevius. Vide
Comm.
2. adducere] adduc Or.
λόχον] Bosius; locum M; ludum Ern.
liber esses] Pius; liberasses M; fort.
te liberasses.
diligenter] agas diligenter Müller coll.
Att. i. 6, 2 (2); ii. 7, 2 (34); cures (vel
cura) diligenter Wes. Sed vide Comm.

EP. 108 (ATT. IV. 5).

1. Ain tu?] vulg.; ain tu an codd.;
An tu I; Ain tandem Seyffert.
me] mēme AF.
Quid? etiam] Quin etiam Rinkes.
eram] C; erat in M.
2. eatenus te suasisse qua] Klotz; ea
tenuisse suasisse quae M; ea te monuisse,
suasisse quae I vulg.
labi] relabi Pluygers.
a Vettio] Zb; a Vectio vel Avercio
AFNOP; aut etiam Δ.
me emisse] Zb; emisse M.
Finis sit] Graevius; finis. sed M.
3. me asinum germanum fuisse. Sed
iam] Corradus et Muretus; me ast num
geram manum fuisset. Iam M, et ita C
sed germanum pro geram manum.
Tu 'de via recta in hortos'] Tyrrell
codices sequens; Tullia de via recta in
hortos coni. Schütz. Vide Comm.
constructione] M; constrictione Hert-
berg, frustra. Vide Comm.
sittybis] Vict.; sit tybis M¹; si
scribis M² I; sillybis Graevius.

EP. 109 (FAM. V. 12).

1. ostendisti] Ern.; ostendis codd.
vivi] M; tui GR.
2. Phocicum] Westermann; Troicum
codd.; Phocium Wes.
seiungeres] seiungere Ern.

ornes me] ornes mea Lamb.
3. suavissime plenissime] hoc habet
G, illud MR; ambo verba posuisse videtur
Cicero.

deflecti] G; deflectum R; effecti M;
flecti Vict.; affici vett.

4. in legendo te scriptore (scriptorem G)
tenere] GR; in legem dote scripto re-
tinere M; in legendo tuo scripto retinere
Or.

5. evelli] Kayser; avelli codd.
Themistocli fuga] redituque retinetur]
codd. Th. f. exituque retinetur Kayser;
Th. f. interituque retinetur Ferrarius;
Th. f. reditusque spe tenetur Boot; Them-
istocli exsilio aut Alcibiadis fuga reditu-
que tenetur Schütz; fort. Themistocli fuga
Coriolani fuga redituque retinetur cf. Brut.
43; Aristidi pro Themistocli commendavit
Palmer. Vide Comm.

6. multasque actiones] mutationes
Madvig.

qui quid] Crat.; quicquid GR; quid
M; qui, qui Ern.

7. Atque] Atqui Martyni-Lag.
Spartiates] vett.; spartiates codd.;
superstes coni. Mendelssohn.
ille perhibendus] codd.; celeber haben-
dus coni. Wöflin.

8. impetraro] Wes.; impetro codd.
denique] M; etiam GR.

EP. 110 (ATT. IV. 6).

1. non nullo] Lamb.; non multo M.
aliquo deorum] E; aliquid eorum M¹;
deorum M².
servitutum] C; virtutem M.
† fueris nonne†] frueris nomine Pius;
uteris nomine Kayser; servis nomine Wes.;
tu eris condicione Klotz; fort. frueris.
Nonne?
2. quo dolore] om. quo OP.
Nequiquam] Btr.; nec quicquam M;
ne id quidem Reid.
Reliquum iam] Or.; reliqua M.
improbem] ne improbem Schütz; pro-
bem Mal.
meliuscule] Vict.; meliusque M¹;
melius p. M².
ferrei] M²; ferri M¹; servi Vict.;
miseri coni. Boot; miserrimi Klotz;
ferimur Hirschfelder.
3. in] add. Müller.
qui videor] Lamb.; quod video M;
quom videar coni. Müller; qui videar Ern.
occultior] oculatior Bosius.
4. nunc quam] Zb; numquam M¹;
quam M² I.

Ep. 111 (Att. iv. 7).

1. conturbat atque idem] Boot; *conturbaret quidem* M; *conturbat et idem* Bücheler.

2. qui quidem . . .] *quid quidem* M. Vide Comm.

fecit] *fecerit* Lamb., fort. recte. fecit? Verum] *fecit, virum* Müller. improbe] corr. in *improbi* M; *improbum* I Wes.

quemquam fuit] *quamquam fuit* vulg. Signa ἀποσιωπήσεως post ipse fortasse addenda sunt.

3. Quod superest, etiam] *Quid superest?* Etiam. Man., bene.

Ep. 112 (Att. iv. 8a).

1. tuum] *tuum Antium* Lehmann, bene.

εἴη μοι οὗτος] Peerlkamp; ΕΙΗΜΙΧΤΩ M; εἴη μοι ἡτὸς Bosius; εἰ μὴ μοι ἡτὸς Thomas.

2. mens] G; *mensa* M. mi sittybae] nos; *misit* M; *sit tibiae* Z; *sit tibi* NP; *mi syllabis* Müller.

Vale] Gronovius; *valde* M; post *valde* add. *laudo* Lehmann, *lepide* Koch.

Et] *Tu* Wes., frustra. si se gesserunt] Wes.; *sic egisse* M; *si se gessere* Mal.

Ep. 113 (Fam. v. 3).

1. te] R; *a te* MG.

2. ne] om. GR.

Ep. 114 (Fam. i. 7).

1. rarius] M; *minus* GR.

2. memores] *immemores* Or., male.

3. a me] vett.; *a* om. M; *a me* om. GR.

fuert] vett.; *fuertint* (-it G) codd.

te] vett.; *tuae* M; *et tuae* G; om. R; fort. *et tuae te*.

4. sic] GR; *si* M.

ea] *ea re* Mendelssohn.

scripta] *perscripta* Wes.

5. eventu] *evento* M.

iudicare] vett.; *iudicari* codd.

6. videbitur] MR; *videtur* G. imperium tuum pecunias] Vict.; *imperiū tui provincias* codd.

8. quia . . . favisti] habet schol. Bob. p. 288 Or.

quia] schol.; *qui* MR; *quo* G.

quae] G schol.; *qui* M; *quod* R.

favisti] schol. et Victorius commemorant; *prae-fuisti* M (man. rec.); om. GR.

9. emoneo] codd. cf. Ellis ad Aviani Fabulas iii. 4; *moneo* Crat.; *ego moneo* Koch; *oro et moneo* Starker; *et moneo et rogo* Wes.

beneficiis] G; *beneficentis* MR.

reliqua vita] M (man. rec.); *re qua vita* codd.; *re quae vitares* Hirschfeld.

10. perfecisse] codd.; *profecisse* vett. tamen] codd. Lehmann; *tantum* M (man. rec.); *tandem* Gulielmius.

se] GR; *sed* M; *se posse* Ernesti.

cognovi, tu tuis] M (man. rec.)

Wesenberg; *cognovit Utuis* M; *cognovi*

ut tuis GR Mendelssohn; *cognovi, tu ut*

tuis Or.; *cognovi id ut tu tuis* Lambinus.

11. summae virtutis] GR; *summa virtute* M.

Ep. 115 (Fam. xiii. 6a).

1. me et coram P. Cuspido] incertum, cum *coram* adverbialiter a Cicerone semper usurpetur praeter Pis. 12 ubi et inserendum esse ante voc. *genero* Reid (Lael. 3) docuit; fort. *me et coram pro P. Cuspido* vel *me et coram cum P. Cuspido et*.

3. incredibili] codd.; *incredibile* Müller, nosque olim ex errore tamquam scripturam codicis H.

4. et potestate] codd.; *et a potestate* Wes.

esses, sed] codd.; *esse, sed* Madvig, fort. recte, vide Comm.; *essem sed* Or.

Ep. 116 (Fam. xiii. 6b).

has] add. Or.

Ep. 117 (Q. Fr. ii. 6).

1. Ulbia] Mommsen, cf. 102, 7; *vibia* M.

praesenti] *praesentis* Wes.

Etenim] Mommsen; *est enim* M.

2. nostra erat. Ante quod] Mommsen;

nostra eram ante quod M; *nostra. Eram*

Anti. Quod Man.; *nostra damnant. Quod*

Madvig; *nostrorum. Ante quod* Gurlitt.

cenabis] *cenabis cum tuis apud me*

Lehmann; *similia* addunt alii.

Ep. 118 (Att. iv. 8b).

1. Apenas] Ant. FI vulg.; *Aperias* M; *Apellas* Turnebus, Müller; cf. Fam. vii. 25, 2 (668).

- tibi] codd. praeter Δ; om. Δ.
 2. nostrae] Man.; nostra M.
 quod ab iisdem] C; quo dabis dein
 M.
 designatus] destinatus coni. Reid.
 3. quid? sinas?] Man.; quid sinat
 M. Locum ita refingere vult Schütz. De
 poemate, quod eram exorsus, quid si
 cupiat effugere? quid? sinas? De Fabio
 Lusco quod quaeris, homo, &c.
 remor[er] Ern.; removit codd.; remo-
 verit Wes.
 4. ξσω] vulg.; ΕΩ M; ξξω Man.
 Vid. Comm.

EP. 119 (FAM. I. 8).

2. conformo] R²; confirmo codd.
 a quo] R; a quo (supra lin.) G; quo M.
 desisterent] GR; destiterat vel de-
 stiterent M.
 3. fuerant . . . tota sunt] Madvig;
 fuerant . . . tota si codd.; fuerat (ex cod.
 Amstelodami) . . . totast Boot.
 5. se] Graevius; te codd.
 6. Idque cum] vett.; id quaecumque
 codd.
 satis facere possum] vett.; satis facere
 non possim codd (sed G habet possum).
 7. pertinebunt] vett.; pertinebant
 codd.

EP. II. 120 (Q. FR. II. 7 (9)).

1. nostra Urania] Malaspina; non
 curantia M; nostra curatione Gurlitt. Vide
 Comm.
 2. per se] et per se Kahnt.
 ad] add. Man.
 3. quam] contra quam Schütz. Vide
 Comm.
 idque ita] idque ita esse Koch.

EP. 121 (ATT. IV. 10).

1. putabas] M; putaras Wes.
 ut] add. Bosius.
 voluptatum] Bosius; et voluptatum M;
 et voluptatibus vulg.; et voluptatum taedet
 Kayser.
 propter] prope taedet propter Lehmann.
 2. quae] quae M¹; quoque M²; quaeque
 M marg.
 Cyrea] Vict.; circa M; circa alii.
 quod] Graevius; quo M; cum Baiter.

EP. 122 (ATT. IV. 9).

1. impediunt] A; impendant M.
 iactans] vett.; iactans M.
 hic] hoc Reid.
 Cumanum a se. Nihil] Man.; Cu-
 manum at si nihil M; Cumanum. Etsi
 nihil Boot.
 2. tecum] Man.; secum M.

EP. 123 (Q. FR. II. 8).

1. interpellare?] nos; sine nota in-
 terrogandi vulg.
 An te Ateius] vulg.; ante a te is
 (superscr. uteis) M; An te Statius? Lamb.;
 Antiates Madvig.
 videris] Lamb.; videbis M.
 insulsa] Vict.; infusa M.
 Cicerones] Man.; ceteri omnes M.
 2. Video . . . πάσας] Schützio auctore
 post de rep. (§ 4) transposuimus. Hoc
 modo sententiam refingit Gurlitt Video
 te ingemuisse, scilicet εἰδέναι ἃ ἐξήσας,
 nunquam enim dicam ἐδρασας.
 Asicianam . . . Asiciano] M Bücheler;
 Anicianam . . . Aniciano vulg.
 portarem] portarent Bücheler.
 hunc] Man.; tunc M.
 3. videbimus] vett.; videmus M.
 Hymetto] Gargetto coni. Reid.
 taraysira] vel araxita M; araxira C;
 area Cyrea (vel Cyri) Ern.; area Syra
 Crat.; arce Ψυρία (i.e. Arpinum) Tunstall
 coll. Att. xvi. 13, 2 (802); Abdera Reid.
 Fort. area (vel arcula) Cyrea, vel ab ara
 Syria, vel ab ara Maxima. Sed vide
 Comm.
 4. nimium . . . doleo] haec verba post
 nunquam . . . πάσας ponenda esse consti-
 tuit Schütz.

EP. 124 (ATT. IV. 11).

1. duas] duas datas Wes.
 v] ii Man.
 eum et se] Lehmann; et se M; esse
 vulg.
 2. γλυκύτερον οὐδέν] nos, ut versus
 sit senarius primo pede carens; οὐδέν
 γλυκύτερον M.
 eduxi] COPF; duxi M.
 tabs te opere] Aristotele magno opere
 coni. Orelli; Aristotele coni. Wes.; ita
 ab isto puero Madvig; abs te opipare
 Ziehen.
 Tu] vulg.; ut M.

Ep. 125 (ATT. IV. 12).

Anti] AFH; ante M.
 praesto esse posse] Lamb., codex unus
 Malaspinæ; om. *posse* codd.
 Idibus] Zl codices Bosi NOPI; om. Δ.
 permanebo] Gurlitt; *promonebo* codd.;
promovebo Kayser; *Romae manebo* Reid;
praemonebo Malaspinæ; *promerebor* Gro-
 novius, Boot, i.e. 'satisfaciam tibi vel
 omnia faciam ut placeam tibi irato ob
 Macronem destitutum.'

Ep. 126 (FAM. VII. 23).

FADIO] Pighius; *fabio* codd.
 2. sumpsisti] vett.; *sumpsisse* codd.
 erat] GR; *erant* M quod ut servarent
 addunt ἀγαλμα Orelli, *ornamentum* Kayser,
 alii aliud.
 bybliothecae] codd. hic et Fam. ix. 4
 (466); sed alibi codd. dant *bibliotheca*
 Fam. vii. 28, 2 (477), Q. Fr. iii. 4, 5
 (152). Utrumque rectum.
 felicius] *facilius* Vict.
 3. habebo] vett.; *habeo* codd.
 Tarracinae] *terracine* G; sed haec forma
 quae hodie obtinet antiqua auctoritate
 caret. Latine dicitur aut *Tarracina* aut
Tarricina C.I.L. x. p. 623.
 4. mandaram] Ern.; *mandabam* codd.
 facies] GR; *facias* M.

Ep. 127 (FAM. VII. 1).

1. ex illo] codd.; *in illo* Lallemand
 vulg. Vid. Comm.
 Stabianum] MR; *Sabianum* G;
tablinum Boot, coll. Varrone ap. Nonium,
 p. 83 s.v. 'cortes'; fort. *istud maenianum*.
 sinum] Boot, Wölflin; *senum* codd.;
Misenum Lamb. De toto loco vide Comm.
 lectiunculis] codd.; *spectiunculis*
 Klotz.
 communis] Madvig; *communis* MG.
 tibi ipse] vett.; *tibi ipsi* codd.
 2. decessisse] vulg.; *decessisse* R;
discessisse G; *decesse* M Mendelssohn.
 Clytaemestra] M; *clitemestra* R; *cli-*
temestra G.
 creterrarum] codd., cf. Nonium, p.
 517; *craterarum* vulg.; *cestrarum*
 Graevius; *cestratorum* (sc. ex equo Troiano
 exeuntium) Boot (Obs. Crit. p. 13).
 3. oleum] MR, cf. Att. ii. 17, 1 (44);
consilium G.
 spectamus] *spectavimus* Ern.
 4. ludis scaenicis] del. Vict.
 artem] secl. Wes., fort. recte.

desinerem] *deponerem* Koch.
 6. praetermisiss] GR; *-misse* M.

Ep. 128 (FAM. XIII. 74).

memoria] H; *-riam* M; *-rie* D.
 Tanta mihi] MD; *tanta enim mihi* H.
 mihi feceris] MD; *feceris* H.

Ep. 129 (FAM. XIII. 40).

haec ut] M; *haec* HD.

Ep. 130 (ATT. IV. 13).

1. Ego, ut sit rata] Cratander, Bosius;
ergo et si irata M; *ergo ut sit rata*
 Ascensius; fort. *ego ut sitio rem ita*.
 scribas] CNOP; *rescribas* Δ.
 potest Valde] vulg.; *pote. Valde* v.c.;
pote. val. M; *potes. Valde* Rom.
 2. item iterum consulem] Bücheler;
item. T. terum cons. s. M; *iterum con-*
sulem Vict.
 atque etiam] add. Schütz.
 veniam] M²; *veniat* M¹ C.

Ep. 131 (FAM. V. 8).

1. a.d. . . .] Klotz; *ad* codd.; *Id.*
 (= Idibus) Ellis; om. Baiter.
 2. dolentium] GR; *dolentium homi-*
num M.
 posset] R; *potest* MG.
 eximia] GR; *existimia* M.
 consiliis monitis] om. R.
 nituntur] *utuntur* Cobet. Vide Comm.
 3. intereiderunt] codd.; *inciderunt*
 Madvig.
 ea, cum] om. R.
 4. eximium] GR; *exium* M.
 in Marcum benevolentia pari] Orelli;
in marco benevolentiam pari codd.; *in*
Marco benevolentia impari Ern.
 5. quod eius] M; *quod eis* GR.

Ep. 132 (Q. FR. II. 9).

2. Magnetibus] Vict.; *māg.* M; *magis*
 Rom.
 ita sunt, multis] codd.; *ita sunt, non*
multis Ern., Lachmann; *non ita sunt*
multis Vict.
 multae tamen] M, vide Comm.; *mul-*
tae etiam Or.
 Sed cum veneris] Vide Comm. Totum

locum ita dant duo viri doctissimi, Munro :
ita sunt, multis luminibus ingeni; multae
tamen artis esse cum inveneris, virum te
putabo; si Sallusti, &c.; Bergk: ita sunt:
multis luminibus ingeni, non multae tamen
artis. Sed si ad umbilicum veneris virum
te putabo; si Sallusti, &c.

EP. 133 (Q. FR. II. 10).

1. pipulo, convicio] Tyrrell; *populi
convicio* codd. vulg.; *pipulo* [convicio]
malit Housman, vide Comm.; *communi*
Boot.

sit] M²; iste M¹.

2. extorsi . . . erat] *extorsi ei oppi-
dulum quod erat vel extorsi oppidulum*
quod eius erat Wes.

Euphrati] M, vide Comm.; *Euphrate*
Man.

Zeugmate] cod. Palatinus quidam; *et*
Eugmate M; *Zeugma* Lamb.; fort.
Euphrati ζεύγματι.

3. Quod vult] M; *Quod non vult*
Lamb.; *Quod nos vult* Schütz.
renovari] Or.; *renovare* M.

qui Bostrenum] Or.; *qui Busrenum*
C; *quibus rhenum* M.

ne imploret . . . convocet] Haec verba
versus esse putant Bücheler, Haupt.

5. ad Caesarem] om. Lamb.

Locum] M; *Locum* vulg. Vide Comm.

Quamquam . . . urerentur] Post
coegisset (§ 1) haec verba transponere vult
Gurlitt.

EP. 134 (FAM. VII. 5).

1. profectionem . . . tardare] om. R.

2. itfinium] M; *idfinium* R; *id-
funum* G; *Titinium* Wes.; *Fuftium*
Ellis; *Fufidium* coll. Fam. xiii. 11, 1
(452) Wölfflin; *Iteum* con. Mendelssohn;
Rufum C; *Orfium* Vict.; *Mescinium* (hoc
pro M.); *Rufum* Schütz.

hunc Leptae delega, si vis] (*suus* pro
si vis G) codd.; *Leptae legatum* Crat.;
συγκλέπτην de Segontiacis con. Men-
delssohn. Vide Comm.

3. prudentiorem] M; *prudentiorem*
GR; *prudentiorem <amicum>* Wes.;
Fort. *prudentiorem adiutorem*.

singulari] GR; *singularis* M.

Simus] codd.; *sumus* vett.

putidiusculi] MR; *putidiusculis* (s
expuncto) G; *impudentiusculi* M marg.

quamquam] Ern.; *quam* codd. Totum
locum ita dat Boot *sumus enim puti-
diusculi, quod per te via licet, per hunc*
utique licebit.

EP. 135 (Q. FR. II. 11).

2. taeter et] M²; *te tenet* M¹.

Tyriis] M marg.; *tyrrus* M¹; *Syriis*
M², fort. recte.

tamen] M; *etiam* Madv.

L.] Man.; *Gaius* M.

3. dare] Faernus; *dari* M.

Omnia . . . deficit] om. M¹; add. M²
in marg.

4. quem . . . sunt] *vix delendum*;
vide Comm.; om. *locuti sunt* cod. Mureti.

Siculus] Vict.; *secutus* M.

de Dionysio] vulg.; *'De Dionysio'* con.
Wes.

Dionysius] om. Crat., fort. recte.

quod adscribis] vulg.; *quoad scribis*
M¹; *quod scribis* Rom.; *quod ea scribis*
Bücheler.

adgrederisne] codd.; *adgreddiarisne*
Rom. Btr.

EP. 136 (FAM. VII. 6).

1. Corinthum] *Corinthi* Lamb.

2. Britannia] GR; *britanniam* M.

137 (FAM VII. 7).

1. adferantur] codd.; *adferuntur* Crat.

2. Britannia] GR; *britannia* M.

Habes] ins. Btr. hoc loco; post *liber-
alissimum* Vict.; post *singularem* Crat.;
invenisti ante imperatorem add. Lehmann;
naclus es add. Müller coll. 146, 2, Att. x.
12, 1 (397).

EP. 138 (ATT. IV. 14).

1. putari] Ascensius; *putare* M; *delere*
vult Schütz; *in Apuliam* con. Pluygers;
Buthrotum con. Boot; *mature* Fr. Schmidt;
mane Müller.

dixeras] Faernus; *dixerat* M. Levi
transpositione usus est Sternkopf, qui
legit *Vestorius* . . . *te Roma a. d. vi Idus*
Maias profectum esse, putare tardius quam
dixerat quod minus valuisses, quae valde
aridet.

2. Tu velim] A.; *ut velim* M.

EP. 139 (Q. FR. II. 12).

1. earum] Lamb.; *quarum* M; del.
Ern.

ceterum] *ceteris me* con. Reid.

oblectabam] Lamb.; *oblectabar* M, fort.
recte, si deleveris *me* ut ex in ortum.

2. si licet] M; *scilicet* vett. Vide Comm.
sed] *sed et Rom.*
producendo] M; *perdocendo* vett., frustra.
3. per se necessarium] Btr.; *per se*
(vel *per se ipsum*) *pernecessarium* Wes.;
om. *se M.*

EP. 140 (FAM. VII. 8).

1. quam . . . esset] M; *perquam . . .*
esse Kayser.
2. enim] *etiam* Lamb.

EP. 141 (Q. FR. II. 13).

1. Placentia] Crat.; -ae Btr.; -e M.
Blandenone] vulg.; Blandenonne M;
Laude Nonis (sc. accepi) Sigonius; *Laude*
una mallet Boot si voc. *Laude* quidem
esset recipiendum quod negat. Fort.
postridie Nonas datas Laude.
magna vel] *vel magna vel* M, fort.
recte.

eius] M marg.; *tuae* M.
delectarunt] <me> *delectarunt* Or., sed
vid. Comm.

2. ardenti quidem studio hoc fortasse]
Ita dant codices nonnulli quos sequitur
Wes., sed is *quidem* delet, cf. 'Em. Alt.'
69; *pro hoc dat ac M.*

cursu] M; *cursus* Pluygers.
vero] M²; *viris* M¹; fort. *viris vel.*
tu] Orelli; *ut* M; *ut* (cum *probatur*)
coni. Wes.

3. M. Curtio] Hic incipit nova ep. in
M.

Id et] *Id ipse* Boot; *Id enim* (vel
etenim) coni. Müller; fort. *et id.*

4. oricula] M; *auricula* vulg. Vid.
Comm.

FAM. 142 (FAM. II. 14).

1. bono] ins. Wes.; Fort. *acri* (= *acuto*)
quod vocabulum ante *atramento* interci-
dere potuit; *copula et facile* caremus.
dentata] M²; *dum tanta* M¹.

2. ingenue] Boot coll. Fam. v. 2,
2 (15); Att. xiii. 27, 1 (603), bene;
genuine M¹; *gemine* M²; *germane* I Or.
advoles ut dixeramus] Kayser; *voles*
ut dixerimus M; *advoles ut dixeris* Wes.;
advoles ut dixeris Schütz.

laborant mei conscientia] *laborant quod*
mea conscientia M; *laboramus conscientia*
Schütz; *labat antiqua mea conscientia*
Madvig; *laborandum de confidentia* Wes.
Fort. *nec laborat mea conscientia quod.*

3. e re tua. Nam] Madvig; *etiam* M.
Lacunam indicat Wes. ex qua *pertinere*
ad nostram dignitatem vel simile quid
excidisse putat.

explicationem] Schütz; *expectationem*
M; *expeditionem* Tunstall.

4. bessibus ex triente] Dare notas S =
ex = = tentavit M, sed dedit SZ ex ZZ.
et consulum] nos, coll. 143, 7; *est*
quo M; *ex aequo* Madvig.

utinam vinceret] Tyrrell; *unum vin-*
cere M; *unus studet vincere* Madvig. In
margine ed. Lambiniana invenitur haec
lectio *quam cum Domitio habuit. Scaurus*
vult vincere.

ὑπερβολῶς] ὑπερβολικῶς I.
constituunt] *constituerunt* Rom.
praerogativa] -*tivam* Ern.

quingenis] Vict.; *q̄* M.
potuerit] Faernus, Boot coll. 143, 8;
fuerit M; *inverit* Or.
omnesque] M² in marg.; *que* M¹.

EP. 143 (ATT. IV. 15).

1. gratum est Eutychidem] Bücheler;
gratum si Utichidem M; *gratum si*
Eutychides (cum *cognosceat*) vulg.
tuam . . . benevolentiam] M; -a . . .

-a Btr.
cognosce et suam] Bücheler; *cognossi*
iam M¹.

2. tot tuis] HI; *totius* M¹; *totis tuis*
M².

praetor] M¹; *p.* (= Publius) M²;
rhetor (i.e. Sex Clodius) Bosius coll. Phil.
ii. 43.

3. ut conicio] secl. Ern.

fere] Vict.; *forte* M.

4. III] Boot; III codd.

debemus] om. AFΣ, sed habet Δ;
debitores coni. Müller; *eisdem* Hirschfelder.
occidi] Schütz; *occidere* M.

criminans] codd. quos defendit
Sternkopf; *criminans me* Madvig. Vide
Comm.

offenderem] Man.; *offenderet* codd.

5. siccata et] M; *siccata sed* I; *siccata*
at Landsberg.

Rosia] CM, cf. Ribbeck ad Verg.
Aen. vii. 712, Plin. H. N. xvii. 32;
Rosea vulg.

6. in spectaculum] Mal.; om. in codd.;
spectatum Graevius.

tam . . .] add. *ieiunum* Hirschfeld;
inane Reid.

7. et] add. vett.

8. fore] Baiter; *in fore* M; *in foro*
fore Boot.

omnes leges] add. Wes. coll. 142, 4.

9. legarat] Ascensius; *legerat* CM.
 10. roges . . . veniat] Vict.; *roges ut te hortetur quam primum venias* M.
 possit] Crat.; *possis* M.

Ep. 144 (Att. iv. 16).

1. quod erant abs te] Vide Comm.
 Buthroto] Man.; *bruto* M.
 crebritate] Lamb.; *celebritate* CM¹;
celeritate M².
 et oratione et re] nos; *ratione et verbis et re* M; *ratione* om. F. Rav. vulg.
 Vocabulum *verbis* additamentum vel
 glossema videtur esse.
 2. potuit mentio] Σ (praeter H);
mentio potuit Δ .
 ita] add. Wes.
 et] add. vulg.
 3. feci idem quod] Klotz; *fecit idem*
 M²; om. *feci et quod* M¹.
 habetur] Boot; *haberetur* M.
 magis] Ern.; *satis* M¹; *sati* M².
 qua eum] Bücheler; *quam* M; *qua*
 vulg.

ioculatorem] C; *ioculatorie* (rie in
 rasura) M; *ioculatoriae disputationi* I.

4. Piliae] Sch.; *filie* M.
 sit] add. Wes. Locum ita interpunxit
 Sternkopf; *sed (scis, qui) cum habeat duo*
faciles nihil difficilius.

5. quae] add. vett.
 dies est dictus] add. Madvig; *Lucretio,*
iudicibus reiiciendis a.d. Baiter. Fort.
 addendum nil nisi *dies* post *-dis* omisum.

6. Domitius ut] Sternkopf; *ut domitius*
ut M; *ut Domitius* vulg.

non nihil] Wes.; non M Sternkopf;
 etiam Schütz; *non minus* Klotz; del.
 Reid.

Pompei Gallia] M¹, vix ferendum;
Pompei gratia M²; *Pompeio et Gallia*
 Reid.

7. cognosce] Cur haec ibi retinenda
 essent in Comm. indicavimus.

muros] Iunius; *miratos* M; *munitos*
 E; *firmatos* coni. Reid.

molibus] *montium molibus* Reid coll.
 Caes. B. G. iv. 23. 3.

8. texerat] Wes.; *texerit* CM¹Z¹;
texit M²; *texuit* Btr.; *erexerat* Kl.;
refecit Boot.

in] add. Bos.

At quid id laboramus? Habes] Wes.;
Ad quid id laboramus M; *Atqui id*
laboramus ut habeas coni. Boot.

† Coctia] codd.; *Plotia* Ascensius;
Clodia Lange, Sternkopf; *Cincia* Schütz;
Aurelia Ern.

fiunt] Wes.; *fiant* M.

9. interesset] vulg.; *interesse* M.
 ut ab his] Sternkopf; *mutabis* M; *ut*
abires vel ut a tuis Ern.; *ut a nobis* coni.
 Muetzner.
 tot tuis] Sternkopf, coll. 143, 2;
totiens M; *tot dies* Muetzner.
 egissem] M¹; *egisse* M² Wes.
 isti te] Müller; *istic te* Madvig; om.
 te M¹; *is te* M² Sternkopf.

Ep. 145 (Fam. vii. 9).

1. Quinto] *que* codd.
 quo] M; *com*-GR.
 luctum] add. Vict., coll. 148, 25;
occupationes add. Crat.; *casum* add. Bergk.
 2. Battara] *Vacerra* Vict., cf. 140, 2.
 summo . . . filius] versiculum deperditae
 alicuius fabulae agnovit Schneidewin; sed
 ille verbum *familiaris* quoque poetae
 tribuit.

Ep. 146 (Fam. vii. 17).

1. mensum] MG; *mensium* R.
 dixerim] G; *duxerim* R; *dixeram* M.
 2. detulerim] Lamb.; *attulerim* codd.
 ita] MG; *grate* R Streicher, Schmalz;
 sed vide Comm.
 ostendit] fort. *ut ostenderit*.

Ep. 147 (Q. Fr. II. 15).

1. quidem] add. Orelli.
 a propensis] a del. Wesenberg. Vide
 Comm.
 et colamur] Man.; *excolamur* M.
 3. eram] Lamb.; *aderam* M, fort. recte.
 factam] Bücheler, vide Comm.; *actam*
 M vulg.
 4. Athenas noctuam] M; $\gamma\lambda\alpha\upsilon\kappa\epsilon\iota\varsigma$
 'Αθήνας Crat.
 5. utitur] vulg.; *utimur* M, fort. recte;
 vide Comm.
 scribere] *scribe* I vulg.

Ep. 148 (Q. Fr. III. 1).

1. cum amoenitate] Post haec verba
 add. Ern. *tum salubritate*.
 2. neque] add. vett.
 vel . . . locum] Schütz; *vel honestate*
 (honestae C) *testudinis vel valde boni*
aestivum locum M.
 ex quo ignis erumpit] del. Ursinus.
 autem] *altum* M; *alterum* Lehmann;
aestivum Ern.
 3. nundinis] Bentivolius; *nuntiis* M.

†viridicata] *ridicata* Or.; *vitium ridicata* Kays.; *viridi iuncta* Georges; *viridi auctam* Boot. Vide Comm.
 hunc] *nunc* alii.
 Bovillanum] Lamb.; *bobilianum* M;
Bombilianum L.
 retinere] Vict.; *re sine re* M; *re-scindere* C.
 †Calibus] *Caesius* Man.; *Calvus* Crat.; fort. *Camillus*. Vide Comm.
 4. passus] Rom I vulg.; *passuum* M. per] add. vett.
 Varro *viam*] Wes.; *Velvinum* M;
Bellicus Madvig.
 probe] Ern.; *prope* M.
 5. constitueras] Ern.; *constituebas* M.
 7. mihi] del. edd., *perperam*. Vide Comm.
 educat] Orelli, cf. 151, 4; *ducat* M. otiosus] Lamb.; *otiosum* M.
 8. curamus] Lehmann; *curemus* M.
 9. Hippodamis] *Hippodamo* Schütz.
 quin abs] Rom; *qui nos* M¹I; *qui non* M²; *qui non abs* Wes.
 10. qui mihi] Vict.; *qui sibi* M; *qui* (om. *sibi*) Man.
 11. oratione quod scribis. Miror] Wes.; *oratione*. Quod scribis miror vulg.
 omnis] secl. Wes.
 institueram] M²C; *composueram* M¹; *componere institueram* con. Wes.
 13. paene] add. Wes.
 14. vergit] M marg.; *vertit* M.
 absum] Lamb.; *adsum* M.
 quoniam] *quoniam tu* Wes.
 sic] add. Wes.
 putem] *puto* Kays.
 16. coitionibus] *cautionibus* M.
 17. septimo] Bardt; *septembr.* M. Vide Comm.
 Sed] *scilicet* Lamb.
 18. interiore] *inferiore* Pluygers.
 neque] add. Madvig.
 Oppium] Madvig; *ad Oppium* M.
 Quo consilio nescio] Boot; *Quo consilio* codd. Vide Comm.
 19. foris] vett.; *foras* M. Vide Comm.
 21. inhumaniter] vett.; *humaniter* M.
 Labeoni] *Labeo* Lehmann.
 23. confecta] *confecta* Madvig, ingeniose; sed vide Comm.
 de suburbano] post *sententiam* om. edd. ut ex superioribus introductum.
 recordari de epistulis] Schütz, vide Comm.; *recordari de se de epulis* M;
recordari de sedeculis Madvig; *recordari de s. c., de epistulis* Gurlitt.
 κέρηται, totum] κέρηται Totum Gurlitt.
 quasi] γνάσει Gurlitt.

dedidicisse] add. Wes.; fort. addend. ἀπομαθεῖν vel simile verbum Graecum.
 24. introierat] Wes.; *introierit* M.
 librum meorum temporum] Müller;
librum meorum librorum M; *meorum librorum* Man.
 exercitum] vett.; *exercitus* M.

Ep. 149 (Att. iv. 17).

1. nunc] Pius; non M quod defendit Sternkopf. Vide Comm.
 mei] C; *tui me* M.
 quoniam] Orelli; *cum* M.
 cuiquam] Wes.; *neque cuiquam* M; *neque quocumque cuiquam* Klotz, sed vide Comm.
 eae] add. Lamb.
 quid ne] addidimus; *lepidum quo res cadat* (vel *ecidat*) Lamb. Wes.; *ne quid unquam excidat* Starker; *ne quid aliquo excidat* Müller; *lepidum quo ne excidat* Ellis.
 2. suusque] nos; *suus* M; *et suus* vulg. fecisset] *fecissent* Man.
 qui se] vulg.; *qui sequi se* M.
 fuisset] S (praeter EH); *adfuisset* M.
 3. hoc iacet] Mommsen; *cociace* M; *totus iacet* Reid coll. Mur. 30. Vide Comm.
 populo] *populum* Lamb.
 erant ex omnibus] Kayser; om. ex codd.; fort. *omnibus* transponendum ante *quae erant*. Addit nonnulla Sternkopf hoc modo ab iis consiliis <quae essent ex consiliis> quae erant omnibus sortita, ita ut verba ex consiliis quae erant omnibus significant ex consiliis omnibus quae praesto essent, paulo audacius, ut nobis videtur.
 sortita] M; *sorte ducta* Boot. Sed *sortita* vetus est dicendi genus quale in legibus solet esse.
 Veiento, Rantius] Bücheler cum M¹; *victor Antius* C; *victorantius* M².
 cedit] A; *cidit* MZ; *cecidit* Madvig.
 detulerunt] *retulerunt* Wes.
 esse e rep.] Iunius; *censere* M; *esse e re* Bosius.
 4. partem] Man.; *patrem* M quod defendit Reid; *patronus rem* Meutzner.
 legeres] M; *leges* Gronov.
 spem] Lamb.; *rem* MZ.
 nullam] non nullam Boot.
 fuerat] *erat* Boot.
 Antium] *Rantium* Bücheler.
 libere] CNOPA; *liber* Δ.
 5. videntur] *videbantur* Ern.
 si] add. vulg.
 quos tu dilaudas] Vict., cf. Att. vi. 3, 3 (264); *quo studio laudas* CM; *quos studio laudas* Reid.

EP. 150 (Q. FR. III. 2).

2. hostium plane] M quod defendi potest, vide Comm.; *hostium plenam* Koch; *hostilem plane in modum* Wes. coll. Att. v. 13, 1 (203).
hostium caesorum] Wes.; *hostiarum* M; *hostium* Rom I vulg. Vide Comm.
 inrepsit] C; *in re hesit* M; *mire haesit* Lipsius.
 saucius] Tyrrell; *atius vel a tuis* M; *actus* Man.; *saepius* Boot.
 me] add. Lamb. sed ante *ab*; sed vide Comm.
 accedat] Schütz; *accidat* M, fort. recte: vide Comm.; *commode accidat* Kays.
 3. magno] Lamb.; *magna* M. nomina data] Vide Comm.
 recte est: ipsa] Wes.; *recte et ipsa* M.

EP. 151 (Q. FR. III. 3).

1. †Sed tua . . . rustica] M; *sed tua paene ad tectum. Iam res rusticas* Lamb.: sed *expolitio* non potest ad tectum adduci; *et tua perfecta iam res rustica, vel tua paene perfecta. Iam res rusticas* Wes. Vide Comm.
 2. Sulla filio] Man.; *Syllae filio* M.
 3. quid fiat de Gabinio.] M; '*quid fiet de Gabinio*' Man.
 caeditur] M; *laeditur* Madvig, fort. recte: vide Comm.
 illi] Man.; *illum* M.
 rerum] M; *alterum* (vel *laetum*) Madvig.
 4. summe studiosus est] Wes.; *summo studio est* M, fort. recte.
 Quare . . . inducemus] Interpunctio- nem fere Wesenbergianam secuti sumus.
 patiamur] M; *patimur* Wes.

EP. 152 (Q. FR. III. 4).

1. preces] *precesque* Rom.
 tamen] I; *tum* M Rom.
 sit] est Klotz.
 xxxii] cp. 154, 1; xxxii M.
 Cato] fort. *Cotta*, vide Comm.
 diribitis] Man.; *diruptis* M; *diremptis* Sigonius.
 3. Alterutrum] *Alterum igitur* Iunius; fort. *Tum alterum*.
 6. discendi non lusionis] Fort. ut glossema secludendum.
 quom] Wes.; *quam* M; *quamquam* Ern.
 III] Wes. coll. 154, 4 III. M.

EP. 153 (FAM. I. 9).

1. diiuncti] vett.; *quod iuncti* M; *quo iuncti* GR.
 2. praesentiores] *praestantiores* alii.
 4. rerum] Ante hoc verbum aliquid excidit ut *vi* vel *cursu* (Boot), vel *beneficio* (Sternkopf), vel fort. *evento*. Vide Comm. *initio* in *beneficio* mutandum omnibus rebus perpensis praefert Sternkopf.
 aliquo] *alicui* Or., male.
 ipse] om. codd., add. M^c supra lineam.
 vidisti] M; *audisti* GR.
 6. pristinis permenebam] *pristini* (-is R) *spernebam* codd.; *pristini sperma- nebam* M^r.
 7. me M.] codices quidam; *meam* codd.; *me eam* M^r; *me eam* M. Or.
 quo] *qua* Man.
 8. putaram] M^r; *putarem* codd.
 10. tamen] *etiam* Madv.
 referebantur] *deferabantur* Or.
 osculabantur] M^r; *occulabantur* MR; *occulabant* G.
 11. sicut et] GRM²; *sic et* M.
 Cinneis] codd.; *Cinnanis* vulg. Vide Comm.
 cumque] M^r; *quaecunque* codd.
 12. et Quinto] vulg.; *et que* M; *atque* GR.
 hac mente] *hanc mentem* M^c, vix recte. Vide Comm.
 iacta iam] Btr.; *iactatam* M; *iactata* GR.
 13. mirificus senatus] Graevius; *mirifica senatus* M; *mirificus et* GR.
 consensus] *consensio* (cum *mirifica*) ed. Neapolitana, Or.
 pugnare licuisset] GR; *pugna reli- quisset* M.
 14. excitatis] M^r; *exercitati* codd.
 15. illa furia] Bandinelli; *illa furta* codd.; *ille fur* Lambinus. Fort. *illa furia, fur*.
 16. est vero probandum] om. Btr.
 curarit] vett.; *curaret* codd.
 fractum] vett.; *factum* codd.
 omnibus] *octo tribunis* Schütz, qui *referente consule ante promulgantibus* transposuit, sed hoc parum necessario.
 magistratibus] add. Lehmann. Vide Comm.
 te ferente] Lehmann; *referente* codd.
 hominibus] M; *omnibus* GR; del. Graevius.
 17. desciscere me] Schütz; *descisce- rem* MG.
 a] add. vett.
 non] add. Vict.
 tum] *tum in* Wes.
 sensu] *sententia* Man., male.

18. quem ego . . . tantum] *Mr* vulg.; quod (quo *P*) ego vehementer auctoremque ortatum *MP*; quem ego vehementer auctoremque sequor ortantum *Mr*; quod ego vehementer optarem te ortatum (hortatum *R*) *GR*.

cumque . . . vidisset] a nonnullis iniuria suspectata.

nec nisi cogendo] nos; vide Comm.; om. nisi codd.

posse] del. Sternkopf.

cum] cui coni. *Wes*.

iniret] *G*; gereret *M*^c; geret *M*ⁱ; in ira *R*.

Sic] *Mr*; si codd.

esse cuius] vett.; essecutus *M*; es secutus *GR*.

19. commissatum Pamphilam] commissatum tu Pamphilam vett. ex cod. Bembino Terenti 'Eun.' 442. Sed tum existet πυθμς durissimus Phaedriam in tro mittamus commissatum, tu Pamphilam.

20. contrieram] *P*; conteram codd. superioribus] del. Cobet; sed vide Heindorfium ad *N.D.* ii. 53.

exarsi] Hic deficit *G*. Incipit denuo ad *Fam.* ii. 1, 2 (quodque).

me fuisset] vett.; me fugisset codd.

significo neque] *Madvig*; significationeque *Ern*.

apud me in] *Mr*; apud in *M*; apud *R*; paludatus in coni. Mendelssohn.

21. neque] add. *Mr* (sed is nec).

in] add. *Wes*.

23. animus] *Schmalz*; etiam codd.; me iam *Or*.

me nunc] *Wes*; me *M*; om. *R*; me iam *Or*; del. *Graevius*.

in disputatione ac dialogo] del. *Lamb*; om. in *Wes*. Vide Comm.

quia] del. *Gronovius*. Lacunam posuit *Wes*. post nominare. Vide Comm.

me] add. *R*².

24. de Quinti] vulg.; deque *M*; que de *R*.

te priore] *Mr*; et priore *MR*.

25. provinciam] provincias *Wes*.

paraturum] codd. quod non sollicitandum. Vide Comm.

quoad] vulg.; quod codd.

putant] putent *Wes*., fort., recte.

26. quibus] codd.; in quibus edd. plerique; quibus lectis *Streicher*; ubi *Mendelssohn*. Vide Comm.

felicitate quadam] *Gronovius*; felicitate a quid codd.; felicitate quidem *Vict*;

facilitate quidem ed. *Neapolitana*, vulg.

Ep. 154 (Att. iv. 18).

1. ut . . . rerum] ut Gabinium habeas

reum *Mal*.; ut ut opinionem habes rerum *Kayser*; fort. ut opinionem meam habeas rerum.

γοργεία γυνά] *Bosius*; ΠΟΡΠΑΠΤΜΝΑ *M*; πρώτα et πρώτα *Man*.; πορεία πύκνα coni. *Boot*.

2. non modo] *M*²*B*¹; om. *M*¹, cf. Att. iii. 15, 5 (73).

pristinam] pristinae *Wes*.

fers] *E*; ferri *M*.

isti] *Gulielmius*, quem sequuntur *Boot* et *Wes*.; ista *M*.

trahantur] *Mal*. coll. *Fam.* vii. 32, 2 (229); trahuntur *M*.

ἐμφιλοσοφῆσαι] *M* quod defendit *Headlam*; συμφιλοσοφῆσαι *Wytttenbach*, vulg. habitabat] *M*; habitat codices *Nonii*, 90, 2.

concalluit] *Vict*.; concaluit *M* et *Nonius*. in terris] ΔΕΠΠΙC in terris *M*¹; δέππς in ceteris *M*².

3. fluit] *Man*.; fuit *M*.

4. e Sopolidis pictoribus] *Bosius*, cf. *Plin.* H. N. xxxv. 148; solidis pictoribus *M*; solidis pectoribus *Rom*.

resp.] reus *P*. (= *Papia*) lege *Bosius* *Madvig*, qui sedem mendi esse in dixit statuit, temere coniecit itaque eluxit (= lugere cessavit) statim respublica legem maiestatis; quod veritas 'went out of mourning for the (unavenged breach of the) law of maiestas.'

† ΟΥΣΟΙΜΠΙΣΑΜΑΦΙΗΙ] *M*; οὐ σ' οἶδ' Ἀπρς ἀμα Παφίη *Bosius*. Vide Comm.

ad portam] aperte *Rom*.

Negant] *E*; negat *M*.

triumphaturum] *M*²; triumphare *M*¹. nihilum] *Siesbye*; nihil codd.

5. proximis] *Boot*; proximo codd.

imperata] *E*; imperat *M*.

e] *A*; ex *F*; est *N*; om. *M*.

nostri] *Man*.; non *M*.

ulla] *E*; nulla *M*.

etiam si] *OP*; si etiam *ENHM*.

cum dies venerit] *M*; quo die veneris *Mal*.

Ep. 155 (Q. Fr. III. 5 ET 6).

1. saepe] parvulam suspicionem movet. Fort. ut saepe, vel coepi . . . mittere.

a me] vett.; tamen *MRom*; a me tamen *I*. *P. Rutili* add. *Wes*. coll., 144, 2.

in republica] seclussit *Baiter*.

ea visum iri ficta esse] *M* marg.; ea visum mirifica esse *M*¹; ea visu mirifica esse *M*².

quod esset] *M*; qui essent *Wes*.

2. tecum] fortasse secludendum.

refectos] nos; redditos *M*; relictos *M* marg. et vulg.

3. perscripti] Bücheler; *perscripsit* M.

tamquam] Billerbeck; *quam* M; *quamquam* Rom; *quasi* Ursinus, fort. recte.

4. †ΑΜΠΩΕΙC] διατυπώσεις Bücheler; ὑποθέσεις vulg.; ἀνατυπώσεις Orelli; fort. ἐμπνεύσεις.

debebat] Man; *debet* M.

ὑπείροχον] Rom I vulg.; ὑπείροχος M. vellet] *velit* Wes.

5. viderent] *viderunt* Wes.

6. exscribuntur] Boot; *et scribuntur* M. veneunt] *vett.*; *veniunt* M.

†Crebrius] C. *Rebilus* conl. Orelli; fort. *Cincius*, cf. 148, 6.

adiurat] M; *adnuat* C. Locus nondum sanatus, de quo vide Comm.

renuntiant] *te nunc iactat* Boot.

De] Boot (Obs. Crit. p. 38), cf. 152, 5; *ab* M.

7. Hic novam ep. incipit M.

†ΠΛΕΟC] M; χρεος C; κλέος M marg.; πάθος Usener; πλεῖος Ellis. Vide Ad-denda, n. 3.

†Trodam] M; Troadam Ellis; Troadas Wes.; Troilum Fritzsche; Aeropam Bücheler.

verum etiam] M marg.; *velat iam* (superscriptum *vult iam*) M.

ad] *add.* Ursinus.

156 (Q. Fr. III. 7)

1. et Appia] *Appia* vulg.; *ex Appia* Btr.; *in Appia* Wes.

alluvies] Vict.: vox tamen haud Ciceronis est; *lucius* M¹; *prolucius* M² Rom I; *eluvio* Boot. Vide Comm.

2. lucem] *add.* *vett.*

Ep. 157 (Fam. VII. 16).

1. in extremo] Haec verba addimus ad versiculum. Vide Comm.

Primas] *Primum* Crat.

sat] M; *at* GR. Fortasse haec verba poetae cuidam attribuenda sunt.

deinde... Quod] nos; *deinde quod* codd.

in Britannia] codd.; τῶν Βρετάνων Mendelssohn, quod Trebatius non in Britanniam transierat.

nimis] Politianus; *minus* codd.

φιλοθέων] *philoteorum* codd.

iniectus] (i.e. vestem iniectus) M, quod bene defendit Reid; *intectus* Schottus; *nive tectus* C. F. Hermann; Fort. *in tectis*. Sed vide Comm.

3. videbo] G; *videbunt* R; *video* M; *videro* *vett.*

negent] codd.; *negant* Schütz, male.

Ep. 158 (Att. IV. 19).

1. δέππει] ΔΕΠΠIC M; *terrores* conl. Reid. Vide Comm.

cum] *quoniam* Wes., frustra; cf. Comm.

num] Pluygers; *nam* M²; *om.* M¹. germanae] nos, vestigiis Wesenbergii insistentes; *germane* M; *germanam* Man., vix recte; *germanae ne umbram quidem* coll. vii. 11, 1 (304) vel *germanae imaginem* coll. Rep. ii. 52, Wes.; *germanas gerras* conl. Reid.

nostrae... Gabinium] haec verba ita transponenda esse ad 154, 1 ut ibi habeas sequantur, et *verum* ibi legendum pro *rerum* putat Gurlitt; tum hic illius esset Pompei.

†putavi... inde] *peti vide... palam, vide* Man.; *disputari... palam, inde* Madvig.

†dictaturam frueri] *dictatum fluere* Z^b; *dictaturam fervere* Mommsen; *remp. in dictaturam ruere* Madvig. De ratione ingeniosa qua locum refingit Sternkopf, vide Comm.

2. †ludum et] *lauda meam* Boot.

Felicianae unciae] Sic temptavimus, coll. 160, 8; *Seleucianae provincie* M; *Selicianae unciae* C. Vide Comm.

Hiberna legionis] Nipperdey; *hibernam legionem* codd. Sternkopf, coll. Suet. Cal. 8; *Hiberna legionum* Ernesti.

Quintus] Σ (praeter H); *om.* MH.

adventus] M; *adventu* Bosius.

accedet] Crat.; *accedit* M.

tu] Faernus; *ut* codd.; *fac ut* Müller, sed cf. ep. 101 fin.

Ep. 159 (Q. Fr. III. 8).

1. quod] Man.; *quid* M.

Labieno] M; Labioni Ziehen; Labieni tabellario Schiche.

qui] *vett.*; *quia* M; *quae* Rauschen.

emendum] M; *merendum* Lamb.

petebamus] *vett.*; *putabamus* M.

in pecuniis] M; *petimus* C.

struentur] M; *reserventur* M marg. CI.

3. accepi] M; *cepi* Btr., fort. recte.

4. mihi etiam] *vett.*; *me* (superscriptum 'at. metu') M.

Caelium Vinicianum] Man.; Crassum Iunianum M. Vide Comm.

6. Cottae] Hoffa; *gutae* M¹; *Guttae* M² vulg.; *Hypsaeo* Boot.

illo] Ern.; *in illo* M; *in illum* Lamb., fort. recte.

postulatos] C; *postulatus* M.

vel quia magister] del. Schütz.

Ep. 160 (Q. FR. III. 9).

1. lenissime] M; *levissime* I.
2. in quo] M²; *et quo* M¹; *eius: in quo* Wes.

CCCCCCCC] Wes.; CCCO M; CCCCXXX
Lamb.

inconsiderantiam] Man.; *considerantiam* M; glossema expulisse vocabulum Graecum v. c. *μετεωρίαν* vel *ἀβλεψίαν* putat Orelli, coll. Suet. Claud. 39.

4. mihi] M marg.; *nihil* M.

in] add. vett.

6. absolvam] fort. *absolvam poema*.

accidat] Vict.; *accipiat* M; *accidat ei* idem Wes.

Erigone tuae] C; *ergo nactus* M.

quoi] Vict. (sed is cui); *quod* M.

7. caementum] I; *canem tam* M.

habere] M; *habeam* Lamb.

deturbarem] Wes.; *deturbem* M.

Caesaris] fort. *Caesi*, cf. 148, 2. Vide Comm.

adibimus] Man.; *adhibemus* M.

8. De Felicis] vett.; *deficitis* M.

querare] M²; *querere* M¹, quod si retines lege scies.

Quas] vett.; *duas* M.

† in quibus . . . tenes] Vide Comm.; *in quibus in unciis firmissimum* (sc. est), *levis* Gurlitt.

eas] add. Wes.

† Porcia non] *Pomponia* Vict.; om.

Porcia Man.; *a Porcia non* Ellis; *in Porcianam* (sc. domum) Wes. Vide Comm.

Ep. 161 (FAM. VII. 10).

1. sapere] G; *aspere* M; *sperare* R.
te] add. vett.

2. andabata] Schottus; *andabatam* codd.

4. aut consilio] om. GR.

Ep. 162 (FAM. I. 10).

revisas et] R; *revisa esset* M¹; *revises et* M².

istinc] Graevius; *isti nunc* M¹; *istinc nunc* M².

tu ut] R Streicher; *tam* M¹; *tamquam* M² Müller.

cognosces tuorum neminem] *cognoscere* (ita Orelli) *tuorum nemini* Klotz; sed vide Comm.

Ep. 163 (FAM. XIII. 49).

consuerit] *consuevit* D; *consueverit* H.

Ep. 164 (FAM. XIII. 60).

1. bonam] del. Klotz; vide Comm.
2. commendare] HD; *commendari* M.

Ep. 165 (FAM. XIII. 73).

1. fuissem] HD; om. M.
2. nisi] *nisi quod* Ern., sed nihil insequendum. Vide Comm.

A] add. vett.

quin] vulg.; *quid* codd.

Ep. 166 (FAM. II. 1).

1. quom] *quam* M; *cum* R.
mihi] Hic incipit Fragmentum Freierianum (S).

in scribendo] RS; om. in M.

condemnabo] S; *commendabo* MR.

2. quodque] Hic denuo incipit G; vide ad 153, 20.

conformatus] M; *confirmatus* M²GRS.

revertare] M²S; *revertere* MGR.

nisi] S; *ni* G; *ut* R; om. M.

Ep. 167 (FAM. VII. 11).

3. praecipio] vett.; *precio* M; *praetio* R; *praecor* G.

Ep. 168 (FAM. II. 2).

a vita] GRM²; *amavita* M¹; *vita* S.

discederet] *decederet* Wes.

Tibi . . . fortunent] a Nonio (109, 16) prolata.

dei] MGS; *dii* R; *di* Nonius.

Ep. 169 (FAM. II. 3).

C. CURIONI] Post C. hic et ad Epp. 175, 176, sex fere litterae erasae sunt in M; unde collata subscriptione libri primi scriptum fuisse *consuli Curioni* suspicatur Baiter; quae sententia confirmatur subscriptione quam exhibet G ad Fam. II. 4 (175) *Cicero imperator Curioni consuli sal. dicit*.

1. meam quidem sententiam] SN; *equidem sentiam* M¹R; *equidem quid sentiam* M² Müller; *equidem sententiam* G; *equidem sententiam meam* Kayser.

eam] MGS; *ea* R Vict.

ad] R; *aut* M¹G; *in* M² Baiter.

2. Summa] *summam* G.

te in] *Mr*; in codd.; *summam tui expectationem Or.*
 plurimis] *SM*; *plurime* codd.

Ep. 170 (FAM. VII. 12).

1. tuebare] *Lamb.*; *intuebare* codd.;
tu tuebare Klotz.
 Selius] *Klotz*; *zeius M*; *zeus GR*;
Seius Vict.
 2. quonam] *R*; *quoniam G*; *quodam M*.
 bonus est] *Wes.*; *est bonus Man.*; *est*
 codd.; *potest Klotz*; *om. Orelli*.
 quom] *quam M*; *cum R*; *cum e G*.

Ep. 171 (FAM. VII. 13).

1. arbitrare] *Madvig*; *arbitrarere*
 codd.
 ulla] *om. GR*.
 accipis?] *Wes.*; *sine nota interrogativa ceteri*.
 2. manum] codd. et duo codices
Orationis pro Murena, § 30; *manu ceteri*
codices Orationis et paene omnes Gelli
(xx. 10. 4).
 qvo] *Beier*; *qvo* codd.
 aere, argento, auro] *Mendelssohn*, cp.
Leg. iii. 6; *Digest. i. 2, 2, 30*; *auro aere*
argento MR; *argento auro aere G. Fort.*
Cicero scripsit A. A. A.: cp. *Mommsen*
Staatsrecht ii², 587, 4.

Ep. 172 (FAM. VII. 14).

1. effluo] *effluam Lamb.*
 2. cognoscere] *cognoscere Klotz (ed. 1)*.

Ep. 173 (FAM. VII. 18).

1. ut] *add. Wes.* *praeunte Crat. qui*
ut post non iam inseruerat.
 militiam] *malitiam G*.
 2. chartula] *M forma recta*; *cartula*
GR.
 non] *add. vett.*; *quam haec scribere*
seclisit Ern.

Ep. 174 (FAM. VII. 15).

1. 'Quam . . . amant] *typis separatis*
scripsimus quibus indicaremus verba ex
poeta aliquo desumpta.
 2. Quom] *Mendelssohn*; *quam* codd.;
Quod vulg.

Ep. 175 (FAM. II. 4).

1. multa] *tria S*.
 certissimum] codd.; *trilissimum Bake*,
sed vide Comm.
 Huius] *GRS*; *In huius M*; *Tu huius*
Or.
 tuarum . . . domesticos] *Lallemand*;
tuarum enim rerum domesticarum GR
Müller; *domesticarum enim tuarum rerum*
domesticos S; *domesticarum enim tuarum*
enim rerum domesticarum (sed domestica-
rum enim eiecit M²) M; *tuarum enim re-*
rum domesticos Ursinus et Sternkopf, bene.
 Atqui] *Kayser*; *atque* codd. *S*.
 quae . . . ea] *add. Madvig*.
 2. adamaris] *Hic desinit S*.
 elaborandum] *Baiter*; *laborandum GR*
(et fere M).
 sententiam] *om. GR*.

Ep. 176 (FAM. II. 5).

1. sita est] *Ern.*; *sita sit* codd.
 2. debilitata] *M*; *debilitate GR*.
 et] *add. Vict.*; *post prope M*; *ac*
add. Klotz.

Ep. 177 (FAM. II. 6).

1. verecundius] *M*; *verecundia GR*.
 2. innumerabilia] *innumerabilia bene-*
ficia N Wes.
 tuam] *GR*; *tam M¹*; *tantam Mc Btr.*
cumulare atque] GRM^r; *cumulando*
atque M; *cumulandoque Ern*.
 3. quantae] *vett.*; *quanti* codd.
 mihi sit] *MR*; *mihi G*; *mihi est C*.
 studia] *MG*; *posita studia R*.
 4. a] *R*; *ad MG*; *abs Wes*.
 T. Annio] *.i. anno R*; *tuo animo G*.
 5. qua mente] *Boot*; *quam in te*
codd.
 quantum] *R*; *quam tum G*; *quantus*
M (-um Mr); *quantum onus Martyni-*
Laguna.
 quanto] *quantoque C*.
 tuo] *M¹G*; *tui M^cR*.

Ep. 178 (FAM. XIII. 75).

2. ut de loco] *ut et de loco Lamb.*
 quo] *vett.*; *quod* codd.
 isti] *HD*; *isto M*.

Ep. 179 (FAM. V. 17).

SITTIO] *Btr.*; *sistio M*; *sestio GR*,
Willems. Vide Comm.

1. iacuerunt] Fort. *tacuerunt*, cf. Att. viii. 14, 1 (349).

2. Sitti] M; *sesti* GR.

in tui] om. in Kayser.

3. duxi] G; *dixi* M.

4. non dedisse] Lamb.; *non cepisse* (ex *non acceperisse* G) codd.; *intercepisse* coni. Müller. Vide Comm.

5. maxime] *maximae* Martyni-Laguna.

EP. 180 (FAM. V. 18).

FADIO] *fabio* GR.

1. te praebeas] GR; om. *te* M.

nos nati] Rost; *notati* M; *nati* GR.

2. coniunctissimos] M; *iunctissimos* GR.

quomque] Mendelssohn (*cumque* vett.); *quamque* MR; *quamquam* G.

sis] GR; *si* M.

tuum] add. Martyni-Laguna (sed post *unum*).

EP. 181 (FAM. III. 1).

1. tibi narrare posset] om. GR.
quod iuvet] R; *quod viget* G; *quo diuēt*, i.e. *quod iuet* M fort. recte: cf. Catull. 66, 18 'Non, ita me divi, vera gemunt, iuerint.'

3. etiam] *te etiam* Crat.

EP. 182 (FAM. VII. 2).

1. potissimum] vett.; *dotissimum* M; *doctissimum* GR.

cui] R; *qui* MG.

in] add. Wes.

2. gloria... calamitate] *gloria potius mea amici quam calamitate* Boot (Obs. Crit. p. 13); *gloria propria potius quam amici calamitate* Pluygers (Mnem. i. 62); *gloria potius mea quam amici calamitate* idem (Mnem. ix. 116).

3. habitura] *aditura* Lamb.

4. celebritate] *crebritate* Wes.

corr.

fort.

om.

coni.

lect.

Comm.

Adn. Cr.

del.

ins.

M

M¹

M²

marg.

M^e

M^r

G

R (in Fa)

T

H (in Fa)

F

D

C

Crat.

E

N